

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
КИЇВСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
С.М. Кікто
«26» квітня 2023

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

для вступу на навчання до коледжу
для здобуття освітньо-професійного ступеня
«фаховий молодший бакалавр»
на основі базової середньої освіти

Обговорено і схвалено на
засіданні циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін
протокол № 9 від 20.04.23
Голова ЦК *А. М. Седова* А. М. Седова

Київ – 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з української мови розроблена з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)). Програма з української мови направлена на систематизацію і закріплення знань з української мови

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступники з курсу сучасної української мови повинні знати:

- місце української мови серед інших мов;
- фонетику як науку про фонетичну систему;
- українську абетку; звуки, букви, склади;
- класифікацію звуків;
- чергування голосних та приголосних в мовному потоці;
- основні правила української літературної вимови;
- основні правила української орфографії;
- вживання великої літери;
- написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правопис прізвищ та географічних назв;
- правила написання апострофа;
- правила написання м'якого знака;
- правопис іншомовних слів;
- правила переносу;
- лексикологію; синоніми, антоніми, омоніми;
- українську фразеологію;
- морфологію як учення про частини мови;
- синтаксис як учення про словосполучення і речення;

- класифікацію простих і складних речень;
- пунктуацію;
- основні стилі української мови.

Вступники повинні володіти такими навичками та вміннями з української мови:

- говорити українською мовою з дотриманням правил літературної вимови;
- грамотно й охайно писати;
- виразно читати та наводити приклади;
- застосовувати теоретичні знання до конкретного мовного матеріалу;
- знаходити й обґрунтовувати орфограми та пунктограми;
- пояснювати фонетичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні явища у прикладах;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки;
- правильно писати ділові папери;
- створювати та редагувати власний текст.

ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ. ГРАФІКА. ОРФОГРАФІЯ

Звуки мовлення. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі; вимова звуків, що позначаються буквами г і ґ. Подовжені звуки.

Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.

Склад. Наголос. Основні правила переносу.

Голосні наголошені й ненаголошені, їх вимова та позначення на письмі. Ненаголошені голосні е, и, о в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки

чергування у-в, і-й. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення йо, ьо.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання м'якого знака.

Правила вживання апострофа. Правильна вимова та написання слів з апострофом.

Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.

Написання слів іншомовного походження.

БУДОВА СЛОВА. ОРФОГРАФІЯ

Спільнокореневі слова та форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Чергування о-а, е-і, е-и. Чергування о, е з і. Е-о після ж, ч, ш, щ та г, к, х у коренях слів.

Найголовніші випадки чергування приголосних звуків.

Вимова та написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-; префікси пре-, при-, прі-.

СЛОВОТВІР. ОРФОГРАФІЯ

Змінювання та творення слів. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Зміни приголосних при творенні слів: іменників з суфіксом на –ин(а) від прикметників на –ський, -цький; іменників і прикметників, що мають

буквосполучення **-чн-** (**-шн-**); зміни приголосних при творенні прикметників на **-ський, -зький** та іменників на **-зтво, -цтво, --ство**.

Сполучні о,е в складних словах. Написання разом і через дефіс слів з **пів-**. Дефіс у складних словах.

Творення та правопис складних і складноскорочених слів.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Поняття про лексику.

Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Вживання багатозначних слів у прямому і переносному значеннях.

Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми.

Власне українські і запозичені слова.

Застарілі слова і неологізми.

Загальноновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова: діалекти, професійні слова і терміни.

Поняття про фразеологізми. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки і афоризми як різновиди фразеологізмів у ролі членів речення.

МОРФОЛОГІЯ І ОРФОГРАФІЯ

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменники назви істот і неістот. Загальні і власні назви. Велика буква і лапки у власних назвах. Рід іменників. Іменники спільного роду.

Число іменників. Іменники, що мають форму тільки однини або тільки множини.

Відмінки іменників. Кличний відмінок в українській мові. Типи відмін іменників.

Особливості відмінювання іменників, що вживаються тільки в множині.

Незмінювані іменники.

Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників. **Не** з іменниками. Правопис найуживаніших суфіксів прикметників. Букви **е, и, і** в суфіксах **–ечок-, -ечк-, -ичок-, -інн(я), -ив(о), -ев(о)**. Написання та відмінювання чоловічих і жіночих імен та по батькові.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників.

Ступені порівняння прикметників, їх утворення.

Прикметники твердої і м'якої груп, їх відмінювання.

Способи творення прикметників. Найчастіше вживані суфікси.

Правопис відмінкових закінчень. **Не** з прикметниками. Правопис найуживаніших суфіксів прикметників. Букви **ь, е** в суфіксах на означення пестливості і неповноти ознаки (**-еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -уват-, -юват-**). Букви **ь, е, о, и** в прикметникових суфіксах **–ськ-, –ев-(–єв-), -ов- (-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн-,** а також у прикметниках на **–зький, -цький**.

Одна і дві букви **н** у прикметниках.

Написання складних прикметників разом і через дефіс. Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові і збірні) та порядкові. Числівники прості й складні.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників. Буква **ь** на кінці числівників та перед закінченням у непрямих відмінках. Роздільне написання складних числівників. Написання разом порядкових числівників з **–тисячний**.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди займенників.

Особові та зворотні займенники, їх відмінювання.

Питальні та відносні займенники, їх відмінювання.

Неозначені і заперечні займенники, їх утворення і відмінювання. Присвійні, вказівні, означальні займенники, їх відмінювання.

Правопис займенників. Написання прийменників із займенниками окремо. **Н** в особових займенниках 3-ої особи після прийменників. Дефіс у неозначених займенниках. **Ні** в заперечних займенниках. Вживання займенників **ви, вам** у ввічливому значенні при звертанні до однієї особи, написання цих займенників з великої букви у ввічливому, пошанному значенні.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Неозначена форма (інфінітив).

Види дієслів (доконаний, недоконаний).

Часи дієслова. Минулий час (зміна дієслів у минулому часі). Теперішній і майбутній (відмінювання дієслів теперішнього і майбутнього часу).

Дієслова I і II дієвідмін.

Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий), їх творення.

Безособові дієслова.

Способи творення дієслів.

Особливі форми дієслова: дієприслівник, дієприкметник.

Правопис дієслів. **Не** з дієсловами. Правопис **–ться, -ся** в кінці дієслів. Букви **е, и** в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін. Буква **ь** у дієсловах наказового способу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні й пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу.

Відмінювання дієприкметників.

Дієприкметниковий зворот. Відокремлення комами дієприкметникових зворотів (після означуваного іменника).

Безособові дієслівні форми на **-но.-то**, їх вживання в усному і писемному мовленні.

Правопис голосних у закінченнях дієприкметників. Правопис голосних і приголосних у суфіксах дієприкметників. **Не** з дієприкметниками. **Н** у дієприкметниках та **нн** у прикметниках дієприкметникового походження.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль.

Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення.

Дієприслівниковий зворот. Коми при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.

Правопис дієприслівників. Складні випадки вживання доконаного і недоконаного видів прислівника. **Не** з дієприслівниками.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Ступені порівняння прислівників.

Способи творення прислівників.

Правопис прислівників. Одна і дві букви **н** у прислівниках. **Не** і **ні** з прислівниками. **И** та **і** в кінці прислівників. Дефіс у прислівниках. Написання прислівників разом і окремо.

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку в словосполученні.

Непохідні й похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Особливості вживання прийменників з іменниками.

Сполучник як службова частина мови. Сполучник як засіб зв'язку в реченні.

Сполучники сурядності й підрядності, їх види.

Вживання сполучників у простому і складному реченнях.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови.

Формотворчі, заперечні та модальні частки.

Написання часток **бо, но, то, от, таки.**

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови.

Використання вигуків як засобу виразності в художніх творах.

Правопис вигуків. Дефіс у вигуках. Кома і знак оклику при вигуках.

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова. Підрядний зв'язок слів у словосполученні (узгодження, керування, прилягання).

Просте речення. Підрядний та сурядний зв'язок слів у реченні. Порядок слів у реченні. Логічний наголос. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Речення двоскладні й односкладні; прості й складні. Поширені й непоширені речення. Розділові знаки в кінці речення.

Підмет та присудок як головні члени речення. Способи вираження підмета. Простий присудок. Складний дієслівний присудок. Складний іменний присудок Тире між підметом і присудком.

Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення. Узгоджені й неузгоджені означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Прямий і непрямий додаток. Обставина. Види обставин за значенням (способу дії, міри і ступеня, місця, часу, причини, мети). Порівняльний зворот.

Написання поширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки. Виділення порівняльних зворотів комами.

Односкладні речення. Односкладні речення з головним членом у формі присудка: означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові; безособові. Односкладні речення з головним членом у формі підмета: називні.

Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях.

Речення з однорідними членами речення. Однорідні члени речення, інтонація речень з однорідними членами. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Однорідні члени речення із сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком. Речення з кількома рядами однорідних членів. Кома між однорідними членами. Двокрапка і тире при узагальнюючих словах у реченнях з однорідними членами.

Речення із звертаннями, вставними словами. Звертання непоширені й поширені. Вставні слова, сполучення слів, речення. Поділ вставних слів за значенням. Розділові знаки при звертанні та вставних словах.

Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення другорядних членів речення. Відокремлені означення, прикладки, додатки, обставини. Відокремлені уточнюючі члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, з сурядним і підрядним зв'язком.

Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Сполучники та смислові зв'язки між простими реченнями в складносурядному. Інтонація і розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії, міри і ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

Синонімія складнопідрядних речень з простими реченнями і реченнями з прямою мовою. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Розділові знаки у складнопідрядному реченні.

Безсполучникове складне речення, особливості будови. Сміслові відношення між простими реченнями (однорідні й неоднорідні). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні та інтонація.

Складне речення з різними видами зв'язку. Складне речення з сурядним і підрядним зв'язком. Складне речення із сполучниковим зв'язком. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Способи заміни прямої мови непрямою. Інтонація і розділові знаки при прямій мові. Розділові знаки при цитаті, діалозі.

ВІДОМОСТІ ПРО МОВЛЕННЯ

Загальне уявлення про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресати (той, хто говорить чи пише) і адреса мовлення, мета й умови спілкування, повідомлення (висловлення), його зміст і форма. Монологічне і діалогічне мовлення. Усне і писемне мовлення. Основні правила спілкування. Тема і основна думка висловлення. Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки і недоліки.

Етика спілкування й етикет.

Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. План готового тексту (простий і складний). Мовні засоби зв'язку речень у тексті (сполучники, прислівники, займенники, синоніми, спільнокореневі слова, повтори).

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний. Сфери вживання кожного з них.

Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум. Особливості побудови розповіді на основі власного досвіду, опису окремих предметів і тварин, елементарного роздуму.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА СПІВБЕСІДІ

Співбесіда проводиться на основі Програми проведення співбесіди з української мови для базової середньої освіти. Вступник одержує п'ять питань, перелік яких наведено у питаннях співбесіди з української мови, які складені відповідно до програми проведення співбесіди з української мови для базової середньої освіти. Кожне питання оцінюється в 40 балів. При оцінюванні відповіді враховується:

- правильність, повнота відповіді;
- ступінь розуміння та усвідомленого відтворення вивченого;
- логічність, зв'язність, мовне оформлення відповіді;
- вміння застосовувати вивчені правила до конкретних випадків і наводити самостійно дібрані приклади до вивчених правил.

Завдання усної індивідуальної співбесіди оцінюється в 200 балів.

Тривалість співбесіди – 15 хвилин.

Оцінювання рівня знань вступників проводиться кожним із членів комісії для проведення вступних іспитів, співбесід з української мови окремо відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань встановлюється за результатами відповідей вступників та на підставі обговорення членами комісії для проведення вступних іспитів, співбесід з української мови кількостей набраних вступниками балів.

Критерії оцінювання співбесіди

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-10	Вступник виявляє фрагментарні знання й часткове розуміння основних положень конкретної теми; викладає матеріал не повно і допускає суттєві помилки у формулюванні правил; не вміє обґрунтувати свої помилки; викладає матеріал непослідовно і допускає суттєві помилки у мовленнєвому оформленні відповіді.
11-19	Вступник виявляє часткове знання й розуміння основних положень конкретної теми; викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил; не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої помилки і відчуває труднощі під час підбору прикладів; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді.
20-31	Вступник повно, але не ґрунтовно викладає матеріал; виявляє достатньо повне розуміння матеріалу; аргументує свої думки, але не застосовує знання на практиці; викладає матеріал послідовно і правильно з огляду на норми літературної мови; допускає деякі помилки, які частково сам виправляє після зауваження та поодинокі недоліки в послідовності викладання матеріалу і мовленнєвому оформленні.
32-37	Вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє достатньо повне розуміння матеріалу; аргументує свої думки, застосовує знання на практиці; наводить необхідні приклади самостійно складені; викладає матеріал послідовно і правильно з огляду на норми літературної мови; допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження та поодинокі недоліки в послідовності викладання матеріалу і мовленнєвому оформленні
38-40	Вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу; аргументує свої думки, застосовує знання на практиці; наводить необхідні приклади самостійно складені; викладає матеріал послідовно і правильно з огляду на норми літературної мови.

Вступники, які отримали оцінку нижче ніж 100 балів, не допускаються до участі у конкурсному відборі.

Голова комісії для
проведення співбесіди
з української мови

А. М. Сєдова

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

ОСНОВНА:

1. Авраменко О.М.. Українська мова. Підручник для 9 класу. – Київ, Грамота, 2017.
2. Бабич Н.Д. Українська мова. Підручник для 10 класу. – Київ, Світ, 2006.
3. Бабич Н.Д. Українська мова. Підручник для 11 класу. – Київ, Світ, 2006.
4. Біляєв О.М., Симоненкова Л.М., Скуратівський Л.В., Шелехова Г.Т. Українська мова. Підручник для 10-11 класів шкіл з українською та російською мовами навчання. 4-те видання. – Київ, Освіта, 2007.
5. Гаврилук С.Г., Івашина Є.В. Українська мова. Підручник для 6 класу. – Київ, Букрек, 2006.
6. Галас О.І., Довушовська О.І. та інші. Українська мова. Підручник для 8 класу. – Київ, Світ, 2008.
7. Глазова О. П.. Українська мова: підруч. для 7 класу. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2020.
8. Заболотний О.В. Українська мова. Підручник для 9 класу. – Київ, Генеза, 2017.
9. Заболотній О. В.. Українська мова: підруч. для 6 класу. – Київ: Генеза, 2020.
10. Ладоня І.О. Українська мова: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1993.
11. Олійник О.Б. Українська мова. 10-11. Підручник для 10-11 класів середньої школи. Видання третє. – Київ, Вікторія, 2001.
12. Передрій Г.Р. Рідна мова. Підручник для 6 класу. – Київ, Освіта, 1999.

13. Передрій Г.Р. Рідна мова. Підручник мова. Підручник для 5 класу. – Київ, Абрис, 2000.
14. Скаканді В.М. Українська мова. Підручник для 9 класу. – Київ, Світ, 2009.
15. Скуратівський Л.В. та інші. Рідна
16. Скуратівський Л.В. та інші. Рідна мова. Підручник для 8 класу. – Київ, Освіта, 1998.
17. Чудак Л.М., Пинзеник М.М. Українська мова. Підручник для 7 класу. – Київ, Світ, 2007.
18. Шелехова Г.Т. та інші. Рідна мова. Підручник для 9 класу. – Київ, Освіта, 2000.
19. Ющук І.П. Рідна мова. Підручник для 5 класу. – Київ, Богдан, 2017.
20. Ющук І.П. Рідна мова. Підручник для 6 класу. – Київ, Богдан, 2017.
21. Ющук І.П. Рідна мова. Підручник для 7 класу. – Київ, Богдан, 2017.
22. Ющук І.П. Рідна мова. Підручник для 8 класу. – Київ, Богдан, 2017.
23. Ющук І.П. Рідна мова. Підручник для 9 класу. – Київ, Богдан, 2017.

ДОДАТКОВА:

1. Український правопис: Національна академія України.-Київ, Наукова думка, 2019.
2. Жарко С.Ю., Данова Г.Г. Практикум з української мови. – Дніпропетровськ, НГУ, 2005.
3. Зубков М.Г. Українська мова. Універсальний довідник. – ХВД „Школа“, 2004.
4. Невінчана Н.В. Готуйся до іспитів. Тестування. Українська мова. – Київ, Майстер-клас, 2007.
5. Олійник О.Б. Репетитор. Українська орфографія та пунктуація в таблицях. – Київ, Друкарня Південно-Західної залізниці, 1993.

6. Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.Г. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ. – Київ, Вища школа, 1995.
7. Погрібний М.І. Українська літературна вимова. Дніпропетровськ, Агентство „Трансформ“, 1992.
8. Шелехова Г.Т., Новосьолова В.І., Плетньова Л.В., Ярмолюк А.В. Українська мова та література. Збірник текстів для переказів із творчими завданнями. Державна підсумкова атестація. 11 клас. – Київ, Генеза, 2009.
9. Чукіна В.Ф. Граматика української мови в таблицях і схемах. – Київ, Логос, 2001.
10. Чукіна В.Ф., Г.С. Почтаренко, О.М. Почтаренко. Український правопис в таблицях і схемах. – Київ, ТОВ „ВП Логос“, 2003.
11. Чумак В.В., Шевченко І.В., Шевченко Л.Л., Ярун Г.М. Український орфографічний словник. – Київ, Довіра, 2006.
12. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – Київ, Освіта, 2000.